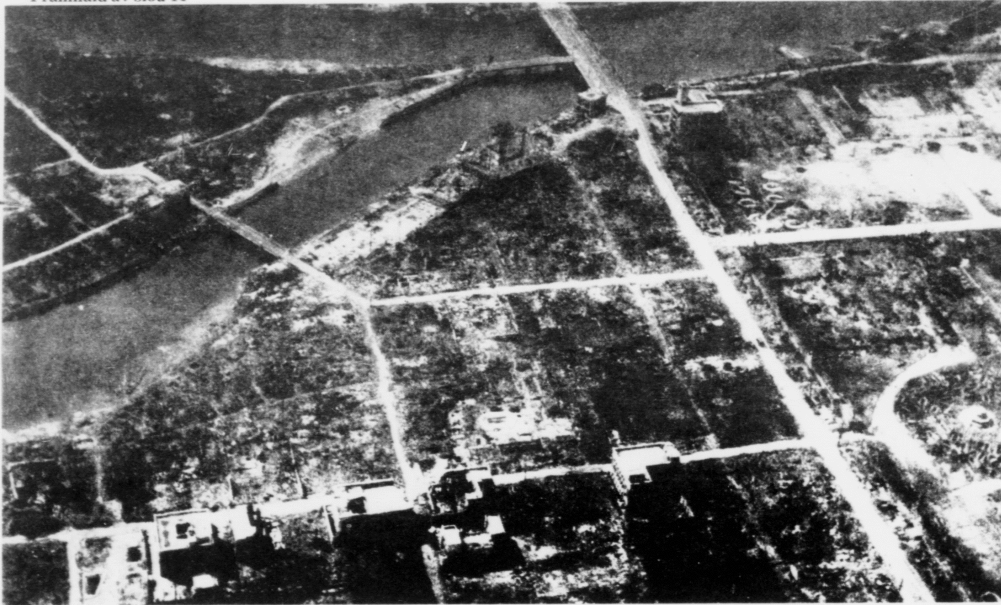

Framhald af síðu 11

setin hevdí greitt fingið at vita um týðning sovjettisku stríðsváttanna. Hon hevdí gjørt japansku hershöfðingarnar maktaleysar, tí vón teirra var, at sterki Reyði Herurin fór at vera uttanveltaður.

George C. Marshall, herhöfðingi segði um hálvan júní: at týðningur russiska alopsins á longu vónleysu japanararnar saktans kundi vera tann avgerandi hendingin, ið noyddi teir at geva seg yvir samstundis við innrás okkara ella stutt aftaná.

Sameinda amerikanska og bretska njónaratænastan segði yvirmonnum frá tí avgerandi áriní, ið álop Reyða Hersins fór at hava.

Bretska generalurin Sir Hastings Ismay segði við Sir Winston Churchill, forsætisráðharra:

«Um og tá ið russar leggja uppi móti Japan, vilja japanarar ynskja at sleppa burtur úr stríðnum, bara teir sleppa at hava keisaran».

Privatu dagbókur Trumans prógva, at hann skilti henda møguleikan.

Tá Stalin 17. juli 1945 váttaði, at Reyði Herurin fór at marsjera, skrivaði Truman: Endin á japanarunum, tá hetta hendir.»

Hópur av tíð var eftir.

Amerikanska innrásin í Japan var ikki ætlað fyrren á vári 1946.

Eín fyríbils landgongd á oynni Kyushu skildi setast í verk triggjar mánaðir seinni.

At bumban skuldi nýttast undir hesum umstøðum gjordi Dwight D. Eisenhower general ráðsluslignan og bað hann Truman og krigsráðharran Henry L. Stimson um ikki at nýta bumbuna.

I endurminningum sínum sigur hann, at vikur undan Hiroshima hevdí Japan roynt útvegir at gevast.

«Tað var ikki neyðugt,» segði hann seinni, «at raka teir við hasum ráðuliga».

Ovasti sameindu herhøgðinga, William D. Leahy, admiralur, var líka so ovfarin: «Nýtslan av hasum barbariska vápnari var ikki av nakrari

týðandi hjálp fyri okkara bardaga móti Japan. Teir vóru longu slignir og til reiðar at gevast».

Men hvi varð bumban so kortini nýtt?

Amerikonsku leiðararnir vildu ikki biða eftir tí besta møguleikanum, at biða eftir álopi Reyða Hersins, av politiskum orsökum og ikki av hernaðarlígum.

Teir ynsktu at enda bardagan, áðrenn Moskva kom «við í drápið».

Teir vóru farnir at hugsa um atombumbuna sum eitt politiskt trumfkort.

Truman útsetti sin Potsdamfund við Stalin til 17. juli 1945, dagin aftaná væleydnaðu atomroyndarspreiðingina, fyri at vera fullvisur í at hava betri kort í hondini, áðrenn hann hitt sovjetleiðaran um støðuna í heiminum aftaná stríðslok.

Til henda dag vita vit ikki við vissu, hvør persónliga støðutakan Truman's var til fleiri týðandi mal.

Men vit vita, at hansara mest týðandi ráðgevi, Byrnes, forsætisráðharri, meinti, at nýtslan av bumbuni fór at fremja langtrókkandi politiskan málsetning.

Leo Szilard, atomvisindamaður, segði: «Mr. Byrnes segði ikki, at tað var neyðugt at nýta bumbuna móti byum Japans fyri at vinna bardagan.

Hansara sjónarmið var, at sannroyndin at vit attu bumbuna og nýtslan av henni fór at gera at russar fóru at vera meira lagaligir at fáast við».

Kelda: Gar Alperovitz, søgumaður og búskaparfrøðingur.

08.08.85
Karl Nolsøe

heldur
tú
ikki

sosíalín

LYDEX

ÚTSTOYT

til flestu bílar
á goymslu

LYDEX

Minst líka gott
sum originalt

Andreas M. Andreasen
Begeta 16, tlf. 13816

**Íslendinga-
felagið
í Føroyum**

tlf. 16134 - 15671

Quick Brew Tea

Traktar væl - smakkur best

Quick Brew Tea Bags

1. vinningur: kr. 10.000,- skattafriar

2. vinningur: fimm vinningar á kr. 1.000,- skattafriar

3. vinningur: 25 vinningar á 12 pk. Quick Brew

KAPPING

Drigið verður 15. september 1985

Kappingartreytir: Savnið síður ella botnar, har vørnummar er ásett, sum myndin visir. Skriva navn á og send inn til:

EYSTUROYAR HEILSØLA

3350 Saltangará